

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/32/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123436439
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123436439.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu Obec Dolná Streda, 925 63 Dolná Streda 650, IČO: 00 611 638, zastúpeného AK Gavorová a partner, s. r. o., Tešedíkova 40A, 841 06 Bratislava - mestská časť Záhorská Bystrica, IČO: 47 254 637, proti žalovanému Slovenský rybársky zväz, mestská organizácia Sered', Čepenská 2533, 926 01 Sered', IČO: 36 087 793, zastúpeného VIA LEGE, s.r.o., Veterná 1093, 925 53 Pata, IČO: 36 866 415, o zaplatenie 13 308 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Okresného súdu Trnava s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Galanta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 20. marca 2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Trnava z dôvodu, že žalobca v zákonom stanovenej lehote podal návrh na pokračovanie v konaní na príslušnom súde podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínanom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“).

2. Okresný súd Trnava s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu. Poukázal na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pretože pohľadávka žalobcu nevyplyva z obchodnoprávneho vzťahu, ktorý by bol založený na podnikateľskej činnosti sporových strán. Ak aj žalovaný vykonáva podnikateľskú činnosť, táto nie je predmetom sporu, pretože žalovaný nevykonával podnikateľskú činnosť vo vzťahu k žalobcovi, ale vo vzťahu k tretím osobám, stojacim mimo toto konanie. Nepríslušnosť Okresného súdu Trnava z rovnakých dôvodov namietal aj žalovaný. Podľa názoru Okresného súdu Trnava (ďalej aj „predkladajúci súd“) je na konanie príslušný Okresný súd Galanta, v ktorého obvode má žalovaný sídlo, pričom možno uvažovať aj o výlučnej miestnej príslušnosti v zmysle § 20 CSP, keďže spor sa týka nárokov z práv k nehnuteľnosti (ostatná

vodná plocha) s názvom D. (ďalej len „OR“) Y., ktorá sa nachádza v katastrálnom území obce Y., okres Galanta.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Trnava a Okresnému súdu Banská Bystrica (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trnava s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

4. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa § 20 písm. a) CSP namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode je nehnuteľnosť, ak sa spor týka vecného práva k nej.

9. Podľa § 22 písm. a) CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

10. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

11. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

12. Podľa § 2 ods. 9 zákona č. 371/2004 Z. z., sídlom Okresného súdu Galanta je mesto Galanta; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Galanta a Šaľa.

13. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa Civilného sporového poriadku.

14. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

15. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Obchodný zákonník“ alebo „OBZ“) podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

16. Podľa § 2 ods. 2 OBZ podnikateľom podľa tohto zákona je:

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia
- c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

17. Podľa § 261 ods. 1 OBZ táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

18. Zo spisu vyplýva, že návrh na vydanie platobného rozkazu bol Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“) doručený už po nadobudnutí účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorou novelou bola s účinnosťou od 1. júna 2023 zavedená kauzálna príslušnosť súdov na konanie v obchodnoprávných sporoch. Okresný súd Trnava, ktorému bola vec postúpená z upomínacieho konania podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., vyslovil nesúhlas s postúpením veci z dôvodu, že nejde o obchodnoprávny spor, na ktorého prejednanie a rozhodnutie by bol kauzálny príslušným súdom.

19. Najvyšší súd SR s poukazom na uvedené konštatuje, že pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo zásadné vyriešiť otázku povahy tohto sporu. Vo vzťahu k nastolenej otázke upriamuje pozornosť na to, že návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný na predpísanom tlačíve, kde v časti D (Skutočnosti významné pre rozhodnutie) žalobca vyznačil, že návrhom sa uplatňuje obchodnoprávny nárok. S posúdením sporu ako obchodnoprávneho nesúhlasil žalovaný, ktorý v odpore proti platobnému rozkazu uviedol, že narozdiel od žalobcu nie je podnikateľom, ale organizačnou zložkou občianskeho združenia. Podľa jeho názoru neexistuje žiadny dôvod, pre ktorý by bolo možné žalobou uplatnený nárok považovať za obchodnoprávny, či už v zmysle § 261 alebo § 262 OBZ, keďže žalovaný nemá so žalobcom uzavretú žiadnu zmluvu, v ktorej by sa prípadne dohodli na aplikácii Obchodného zákonníka. Najvyšší súd SR už vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6Ndc/15/2019 z 11. decembra 2019 vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. V okolnostiach toho-ktorého prípadu preto nepôjde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritéria určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok konania. V posudzovanej veci z odôvodnenia návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že žalovaného nárok má mať podklad v ustanoveniach zákona č. 139/2002 Z. z. o rybárstve (účinného do 31. decembra 2018), resp. zákona č. 216/2018 Z. z. o rybárstve účinného od 1. januára 2019. Žalovaná istina predstavuje finančné vyrovnanie medzi doterajším užívateľom ostatnej vodnej plochy (žalovaným) a žalobcom ako podnikateľom (§ 2 ods. 2 OBZ), ktorému bola ostatná vodná plocha pridelená do užívania na účely podnikania v osobitnom režime.

20. Žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu poukázal na to, že Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej vodnej správy a rybárstva vydalo dňa 23. novembra 2017 (na základe jeho žiadosti) rozhodnutie č. 8490/2017-4.1, ktorým: podľa § 39 ods. 1 písm. c) zákona č. 139/2002 Z. z. odobralo Slovenskému rybárskemu zväzu - Rada, Žilina výkon rybárskeho práva na ostatnej vodnej ploche - rybárskom revíre č. 2-1550-1-1 OR Y, podľa § 34 ods. 1 cit. zákona vyradilo tento rybársky revír z evidencie rybárskych revírov vedenej na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky podľa § 39 písm. f) cit. zákona a podľa § 34 ods. 1 cit. zákona pridelenú vodnú plochu OR Y. (16,65 ha), k. ú. Y., okres Galanta obci Y. F. (žalobcovi) na účely podnikania v osobitnom režime. Proti predmetnému rozhodnutiu bol podaný rozklad, ktorý Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP“) prostredníctvom ministra zamietlo a potvrdilo prvostupňové rozhodnutie MŽP. Právoplatnosťou rozhodnutia MŽP (19. marca 2018) sa žalobca ujal užívania ostatnej vodnej plochy OR Y. v osobitnom režime. Následne Slovenský rybársky zväz a žalovaný podali správnu žalobu na preskúmanie rozhodnutia MŽP spolu s návrhom na priznanie odkladného účinku. Krajský súd v Bratislave (ako správny súd) uznesením zo dňa 11. júna 2018, ktoré

nadobudlo právoplatnosť 18. júna 2018, priznal podanej správnej žalobe odkladný účinok, v dôsledku čoho sa rozhodnutie MŽP stalo nevykonateľné a výkonu rybárskeho práva na ostatnej vodnej ploche OR Y. sa ujal žalovaný. Následne Krajský súd v Bratislave vydal dňa 7. marca 2019 rozsudok, ktorým zrušil rozhodnutia správnych orgánov 1. a 2. stupňa a vec vrátil MŽP na ďalšie konanie. Na základe kasačnej sťažnosti podanej MŽP Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „NSS SR“) rozsudkom zo dňa 19. júla 2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. marca 2019 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Právoplatnosťou tohto rozhodnutia NSS SR (9. septembra 2022) sa žalobca opäť ujal užívania ostatnej vodnej plochy OR Y. v osobitnom režime. Žalovaný následne opakovane podával v rámci prebiehajúceho konania v správnom súdnictve návrhy na priznanie odkladného účinku podanej správnej žaloby, pričom Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn. 6S/188/2022 tieto návrhy opakovane zamietol (uzneseniami zo dňa 14. decembra 2022 a 9. marca 2023). Na základe reformy súdnictva bolo konanie od 1. júna 2023 prenesené z Krajského súdu v Bratislave na Správny súd Bratislava, ktorý uznesením sp. zn. BA-6S/188/2022 zo dňa 4. augusta 2023 priznal správnej žalobe odkladný účinok. Právoplatnosťou tohto rozhodnutia (25. augusta 2023) sa rozhodnutie MŽP stalo opäť nevykonateľné a výkonu rybárskeho práva na ostatnej vodnej ploche OR Y. sa ujal opäť žalovaný. Výsledkom uvedeného bolo, že v období od 19. marca 2018 do 18. júna 2018 hospodáril na OR Y. žalobca, od 19. júna 2018 do 9. septembra 2022 žalovaný, od 10. septembra 2022 do 25. augusta 2023 opäť žalobca a od 26. augusta 2023 až po súčasnosť žalovaný.

21. Ďalej žalobca poukázal na to, že v období od 4. mája 2018 do 18. júna 2018 zarybnil OR Y. násadou kapra rybníčného v celkovom množstve 4 000 kg, za ktorú zaplatil dodávateľovi sumu 10 560 eur. Zároveň došlo v období od 4. mája 2018 do 18. júna 2018 k vyloveniu kapra v celkovej hmotnosti 297,51 kg. Žalovaná istina predstavuje finančné vyrovnanie medzi žalobcom a žalovaným v súvislosti s hospodárením žalobcu na OR Y., ohľadom ktorého NSS SR vo svojom rozsudku sp. zn. 10Sžk/28/2019 zo 7. marca 2019 konštatoval, že je možné nevyžadovanie dohody o vyrovnaní s doterajším užívateľom ako podmienky na pridelenie do užívania ostatnej vodnej plochy na podnikanie v osobitnom režime ústavno-konformne vykladať aj tak, že zákon predpokladal primárne dohodu medzi týmito subjektami a prípadný nárok na finančné vyrovnanie si môže doterajší užívateľ uplatniť na civilnom súde. Výška tohto finančného vyrovnania (stanovenie hodnoty obsádky rýb) bola určená znaleckým posudkom znalca Ing. P. V., ktorý vychádzal z výsledkov ichtyologického prieskumu z júla 2023 a ďalších podkladov, pričom stanovil, že bývalý užívateľ rybárskeho revíru OR Y., (žalovaný) je povinný uhradiť obci Y. F. (žalobcovi) hodnotu rýb v sume 13 308 eur.

22. Najvyšší súd SR sa stotožnil s názorom predkladajúceho súdu, že žalovaná pohľadávka nevyplýva z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi stranami sporu. Žalovaný je organizačnou zložkou občianskeho združenia s názvom Slovenský rybársky zväz, ktorý jej prostredníctvom hospodári v pridelených rybárskych revíroch a plní úlohy vyplývajúce zo zákona o rybárstve a jeho vykonávacej vyhlášky. Zo stanov Slovenského rybárskeho zväzu vyplýva, že jeho organizačné zložky môžu v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi podnikáť v doplnkovom rozsahu a môžu vytvárať obchodné spoločnosti a podieľať sa na ich riadení, s výnimkou vkladu nehnuteľného majetku ako nepeňažného vkladu. V danom prípade je však pasívna vecná legitímácia žalovaného vyvodzovaná z jeho hlavnej činnosti, ktorou je výkon rybárskeho práva na ostatnej vodnej ploche vedenej ako rybársky revír, ohľadom ktorej sa nedá jednoznačne ustáliť, že by bola vykonávaná za účelom dosahovania zisku, a teda napĺňala legálnu definíciu podnikania v zmysle § 2 ods. 1 OBZ. Rozdiel medzi výkonom rybárskeho práva v rybárskom revíri a podnikaním v osobitnom režime je zrejmý aj zo znenia príslušných ustanovení zákona o rybárstve (§ 34 v znení účinnom do 31. decembra 2018, resp. § 33 v znení účinnom od 1. januára 2019), kde sa rozlišuje medzi doterajším užívateľom ostatnej vodnej plochy vedenej ako rybársky revír a podnikateľom, ktorému MŽP prideli ostatnú vodnú plochu do užívania, t. j. na účely podnikania v osobitnom režime. Pričom len podnikanie na ostatných vodných plochách v osobitnom režime je charakterizované ako živnosť v zmysle zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ostatné vodné plochy užívané na účely podnikania sú tiež predmetom osobitnej evidencie vedenej MŽP.

23. Na základe vyššie uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trnava

s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, pretože ustanovenie § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch) nemožno aplikovať a zároveň zo spisu nevyplyvajú iné okolnosti určujúce príslušnosť súdu, než je sídlo žalovanej organizačnej zložky občianskeho združenia, ktorá podľa stanov Slovenského rybárskeho zväzu má samostatnú právnu subjektivitu, a teda ju treba považovať za právnickú osobu (k uvedenému porovnajte R 56/1997). Nejde o spor týkajúci sa vecného práva k nehnuteľnosti v zmysle § 20 písm. a) CSP, pretože predmetom sporu je zaplatenie peňažnej sumy - finančné vyrovnanie za obsádku rýb. Sídlo žalovanej právnickej osoby (§ 15 ods. 1 CSP) sa nachádza v meste Sereď v okrese Galanta, t. j. v územnom obvode Okresného súdu Galanta. Podľa ustanovení § 12 ods. 1 a § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 9 zákona č. 371/2004 Z. z. je na konanie v danom spore vecne a miestne príslušný Okresný súd Galanta.

24. Pozornosti Najvyššieho súdu SR neuniklo, že žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu poukázal o. i. na prekážku rozsúdenej veci vzhľadom na konanie vedené na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 26Cb/23/2020, v ktorom sa žalobca (podľa názoru žalovaného) domáhal rovnakého nároku, resp. išlo o žalobu podanú na rovnakom skutkovom základe. Skutočnosť, že tento spor bol tak v prvej ako aj v odvolacej inštancii zapísaný v súdnych registroch obchodnoprávnej agendy „Cb“ a „Cob“ ešte neznamená, že išlo o obchodnoprávny spor, keďže k jeho právoplatnému skončeniu došlo pred nadobudnutím účinnosti novely, ktorá zaviedla kauzálnu príslušnosť súdov na konanie v obchodnoprávných sporoch (§ 22 CSP) a s tým spojenú funkčnú príslušnosť na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v takomto konaní (§ 34 ods. 2 CSP). Okrem toho možnosť namietať nesprávnosť zápisu bola v zmysle rozvrhov práce Okresného súdu Galanta aj Krajského súdu v Trnave časovo obmedzená.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.